

A szegedi járásban megalakult az ifjúságot segítő tanács

A magyar ifjúság falun, városban a DISZ II. kongresszusára készül. Ez a kongresszus nemcsak a DISZ és az egész magyar ifjúság ügye: az apák-anyak ügye, az egész nép ügye. A magyar ifjúsági mozgalom fellendítéséről, a DISZ munkájának megjavításáról, a falusi ifjúságnak megfelelő DISZ-munka kialakításáról lesz szó ezen a kongresszuson.

A felnőttek érdeklődése az eddigieknél jobban fordul az ifjúság felé.

Ez a fokozott érdeklődés szükséges is, hisz a DISZ munkájában még mindig meglevő hibák legfőbb ször az ifjúság magarahagyottságából erednek. Sokhelyütt a megválasztott DISZ-vezetőség megfelelő támasz, tanácsok, gyakorlat nélkül, magára hagyva, nem válhatott öntevékeny, életérős, a falu fiataljainak érdeklődését szem előtt tartó vezető kollektívává, elmaradt az élettől, megelégedett a felsőbb szervektől kapott „szempontok” ügyahogy való továbbításával.

Ezekben a hibákban segíteni első sorban az idősebbek dolga. Ennek a hibának a megvitatására, a DISZ-t segítő munka megszervezésére hívta össze a szegedi járási pártbizottság a járási DISZ-bizottság, a gépállomások, pedagógusok, a tanács szerveknek mintegy 17 vezetőjét, dolgozóit.

Az érkező, melyen Róza István elvtárs, a járási pártbizottság első titkára elnökölt, első megbeszélésén megalakította a járás ifjúságot segítő tanácsot,

melynek feladata, hogy a járás területén dolgozó DISZ-szervezetek munkaterveinek megvalósításához minden segítséget megadjon.

Mik lehetnek a segítés módjai?

Anyagi, — szervezeti vonalon egyaránt sok olyan lehetőség van, amihez eddig az ifjúság nem, vagy csak igen ritkán, és nem mindezt jutott hozzá. A segítő tanács feladata gondoskodni arról, hogy például a kultúrotthonok programja ne csupán a vasárnap esti táncmulatságok rendezésében merüljön ki, hanem szakkörök, könyvtár, házi sportversenyek, teadélutánok, a kultúrunka sokfajta változata, mind az ifjúság rendelkezésére álljon, — hogy a község legjobb pedagógusai, az idősebbek s a fiatalok szívesen és hatásosan segítsék a DISZ-vezetőséget tanácsal, a DISZ munkáját szakkörök, műve-

zeti csoportok vezetésével, — egy szóval feladata a járás ifjúságát segítő tanácsnak, hogy a felnőttek tapasztalatát az ifjúság rendelkezésére bocsássa.

A megbeszélés sok javaslatot vett fel, amelyeknek megvalósítása már is folyik. Az első lépések azt mutatják, hogy a járási pártbizottság kezdeményezése nemcsak újszerű, hanem eredményes is lesz.

Az ifjúságot segítő tanács ülésai közötti munka vitelére öttagú elnökséget választott. Elnökké Papp Józsefet, a járási tanács V. B. osztály vezetőjét, a pártbizottság elnökét, elnökhelyettesekké: Tápai Erzsébet szatymazi DISZ-titkárát és dr. Szabolcsi Gábor deszki kultúr-

otthon igazgatót, az elnökség tagjait: Farkas Istvánt, a járási tanács V. B. elnökét és Lucz Ferenc elvtársat, a járási DISZ-bizottság titkárát választották.

A tanács egyik legfontosabb feladata a községekben is megszervezni a községi ifjúságot segítő tanácsokat.

Ha a községi pártszervezetek, tanácsok, pedagógusok ehhez a munkához körültekintő és gondos segítséget adnak a DISZ-szervezetek számára, olyan — eddig elhanyagolt — erőforrásokat vonhatnak össze, amelyek a DISZ munkáját felgyorsítva, új, az eddigieknél is gazdagabb, eredményesebb munkát biztosítanak.

Rövid külpolitikai hírek

Berlin (MTI) Wilhelm Pieck, a Német Demokratikus Köztársaság elnöke, pénteken fogadta Havemann tanárt, a berlini Humboldt-egyetem fizikai-vegyszeri intézetének vezetőjét.

Havemann professzor tájékoztatta a köztársasági elnököt a Német Demokratikus Köztársaság tudósai előtt álló lehetőségekről a szovjet kormány azzal a határozatával kapcsolatban, hogy segítséget nyújt a Német Demokratikus Köztársaságnak az atomerő békés célokra való felhasználásához.

Wilhelm Pieck kijelentette:

— A Német Demokratikus Köztársaság tudósai csak az emberiség javára és csak békés célokra használják majd fel az atomerőt.

Róma (MTI) Az olasz kormány kérésére a szenátus külön bizottságot alakított a párizsi egyezmények tanulmányozására. A bizottság munkáját február 20-ig befejezte. Martino külügyminiszter kifejezte azt a reményét, hogy a szenátus megszavazza a Nyugateurópai Unió felállításáról szóló egyezmények ratifikálását még március 7-e előtt, amikor Scelba Washingtonba utazik, hogy ott Eisenhower elnökkel találkozzék.

(MTI) A Tanjug Jugoszláv Távirati Iroda jelentése szerint pénteken megkezdődtek Belgrádban a kereskedelmi tárgyalások a jugoszláv és a csehszlovák kereskedelmi küldöttség között. A tárgyalások célja a két ország közötti egyéves kereskedelmi és fizetési egyezmény megkötése.

A tárgyalásokban résztvevő jugoszláv küldöttség vezetője Blagoje Gyurics meghatalmazott miniszter, míg a csehszlovák küldöttséget Frantisek Marek csehszlovák külkereskedelmi miniszterhelyettes vezeti.

A kínai népi felszabadító hadsereg légvédelmi ütegei erős tüzet zártak a támadó repülőgépekre, amelyek közül kettőt megrongáltak.

Peking (Új Kína) Csang Kaj-sek amerikai gyártmányú repülőgépei csütörtökön délután súlyos bombatámadást hajtottak végre Fucsou ellen. A bombatámadás során több mint 120 polgári személy meghalt, 180 pedig megsebesült. A város igen sok háza elpusztult.

A kínai népi felszabadító hadsereg légvédelmi ütegei erős tüzet zártak a támadó repülőgépekre, amelyek közül kettőt megrongáltak.

Róma (MTI). Vasárnap egész Olaszországban megünneplik az Olasz Kommunista Párt megalakulásának 34. évfordulóját. Az ünnepségek keretében Palmiro Togliatti, az Olasz Kommunista Párt főtitkára Firenzében mond beszédet.

Szombaton csaknem egymillió nyugatnémetországi dolgozó sztrájkba lépelt

Berlin (MTI) Nyugat-Németországban szombaton reggel 6 órakor 580.000 bányász és 260.000 fémipari dolgozó a szakszervezetek egyhangúlag hozott határozatának megfelelően 24 órás tiltakozó sztrájkba lépett.

A magánalkalmazottak szakszervezetének felhívására az alapanyagiparban foglalkoztatott 75 ezer tisztviselő és mérnök a munkásokkal való szolidaritása jeléül szombaton szintén

nem jelent meg munkahelyén.

Szombatra virradóra a Rajna- és Rurh-vidéki városokban és ipartelegeken ilyen harci jelmondatokat festettek a kerítésekre és a gyalogjárdákra: „Nem tűrünk jogfosztást!”, „Le a párizsi szerződésektől!”

Schröder bonni belügyminiszter intézkedésére az ipari városokban riadószünetet helyezték a rendőrséget és az ügyvezető határrendelmi osztagokat,

HÍREK

— A MEGYEI Képzőművészeti Munkacsoport évről-évre érkezőleg tart január 24-én, hétfőn délután fél 3 órakor Vinkler László műtermében, (Április 4. útja 8. szám. II. emelet).

— MA DÉLELŐTT fél 10 órai kezdettel a Közalmozottak Szakszervezete Juhász Gyula Kultúrotthonában Andersen-mesékből mesedélelőtti lesz. Ugyanitt délelőtti fél 11 órakor Ifjúsági Hangverseny rendeznek népszerű operákból, operabetések közreműködésével és zenei ismertetéssel. Érdeklődőket szívesen lát a Kultúrotthon vezetősege.

— BÓNUS ISTVÁN fiatal orosházi költő verseiről tarlja szokásos keddi vitaestjét az Irószövetség szegedi csoportja 25-én este 7 órai kezdettel. A vitát Vajtai István főiskolai docens vezeti. Az Irószövetség minden érdeklődőt szívesen lát.

— WAGNER Lohengrin című operája kerül előadásra 25-én, kedden este fél 8 órakor a Közalmozottak Szakszervezete Juhász Gyula Kultúrotthonában a mikrobarázdás operaelőadások sorozatában. Az öt mikrobarázdás lemeze rögzített felvétel 1953 nyarán készült a bayeruthi Wagner-fesztivál, Keilberlii vezénytelével és a legjobb német énekesek közreműködésével. Az előadás iránt igen nagy az érdeklődés.

A földművelésügyi minisztérium és az állami gazdaságok minisztériuma szervezésében február elején minden megye valamelyik állami gazdaságában trágymesteri tanfolyam indul az állami gazdaságoknak és a termelőszövetkezeteknek trágakezeléssel foglalkozó dolgozói részére. A tanfolyamok résztvevői főleg a szakszós trágakezelési módszereit tanulják meg.

— „A STATISZTIKA és a Jogtudomány kapcsolata” címmel tart előadást dr. Horváth Róbert tanácskezelő egyetemi tanár a magyar Jogász Szövetség Szegedi Csoportja rendezésében január 25-én, kedden délután 6 órai kezdettel Beloiannisz tér 15. szám alatt az Ügyvédi Kamrában. Minden érdeklődőt szívesen lát a rendezőség.

— A MAGYAR-SZOVJET TÁRSASÁG Városi Titkársága január 25-én, kedden délután fél 6 órakor kibővített választmányi ülést tart, ahol az 1955. év első félévének munkatervét és a Magyar-Szovjet barátsági hónap programját boesájják vitára.

— A MAGYAR BIOLÓGIAI egyesület tudományos előadó ülést tart kedden, január 25-én délután 6 órakor a Tudományegyetem Természettudományi Karának előadótermében. Tánácsos Mihály u. 2. szám alatt, az ülések programja a következő: Dr. Greguss Pál egyetemi tanár előadása a „Fenyőfélék fájának xylofagiai vizsgálatai módszereiről”, dr. Biczók Ferenc adjunktus előadása „Gyökérhárta a prolozoákra”, Stammer Aranka tanársegéd előadása „A madarak belső szexuális szervezete és mikroszkópius beidézése” és V. Varga Izabella tanársegéd előadása „Adatok a szegedi Fehértó fitoplanktonjához” címmel. Az előadások húsz percesek.

— Az Országos Találmányi Hivatal mezőgazdasági osztálya a kutatóintézetekkel, egyetemekkel, főiskolákkal, üzemekkel és gazdaságokkal együttműködve ebben az évben még nagyobb segítséget akar nyújtani a mezőgazdaságnak, mint tavaly. Elhatározták, hogy 1955-ben hatvan nagyjelentőségű eljárást dolgoznak ki.

Az emberek nagy barátja

A próza Puskinja — így nevezték Tolstoj Leó az orosz nép nagy fiát, A. P. Csehovot, aki 95 évvel ezelőtt született.

Csehov az utolsó nagy mester abban a dicső korszakban, melyet az orosz kritikai realizmus korának nevezünk. Alkotóan továbbfejlesztve Puskin és Gogoly, Turgenyev és L. Tolstoj hagyományait, Csehov igen magas fokra emelte a realista irodalmat. Elbeszéléseiben és színdarabjaiban a századvégi orosz élet elevenedik meg teljes valóságában, verbó alakjaival, bonyolult, ellenmondásos világgal.

Irodalmi munkássága mindössze 24 évig tartott. 1880-ban különböző élelapok hasábjain jelennek meg első humorisztikus írásai, melyeket „Antosa Csehont” (gimnáziumban kapott beceneve), és „Fivérem fivére” aláírással látott el. Persze ezeknek az első kis műveinek a nagy része még nem megy túl azon, hogy kiváltja az olvasó ártatlan mosolyát, derijét, azonban már ebben az időszakban is találunk nála olyan mesteri karcolatokat, ahol az egyes neveléses eset már az orosz élet tipikus visszás jelenségeit tükrözi. A legismertebbek ezek közül a „Kövr és sovány”, a „Hivatalnok halála”, a „Lónév”, „A maszk” stb. Az olvasó nevet az elbeszélések hőseinek komikus helyzetén, de már egyúttal sajnálja és meg is veti őket, a szolgálalkúság, a tudatlanság vagy az úri önteltség hordozóit. A társadalomzatára nagyszerű példát nyújtja olyan elbeszéléseiben, mint a „Kaméleon”, „Prisibéjev káplár” stb. A csehov szatíra sajátossága — mint ezekben és más műveiben látjuk, — az, hogy rem a jelenségek felnagyításán, hiperbolizálásán alapul, hanem az emberek, a szereplők, a helyzetek teljes hétköznapiaságán, megszokottságán. Kiragad az életből egy kövön, és ezerszer látott kis darabot és azt úgy tárja elénk, olyan lakonikusan és mégis olyan meggyőző erővel, hogy a neveléses rágott mély tragikum érződik.

És ahogyan fokozatosan belejön a fiatal Csehov az írásba, úgy fejlődik, tökéletesedik művésze, A

80-as évek második felében a társadalom tragikus, fájó problémái egyre nagyobb teret nyernek műveiben. Kiváló példa erre olyan remekműve, mint a „Magány” c. kis elbeszélése. Iona, az öreg konflis elvesztette egyetlen fiát s a nagy város embertelen nemfőrdőmsége közepette egyedül marad mérhetetlen bánatával, senki sem hajlandó őt meghallgatni. Ő azonban fájdalmát nem tudja magában tartani, szüksége van valakire, akivel közölhetné mindazt, ami őt belülről gyöttri — és végül is egyetlen lovacskájának mondja el bujtábját. Olyan elbeszéléseiben, mint a „Ványka”, „Aludni szeretnék” stb.; a szegény nép gyermekeinek szörnyű sorsát rajzolja a kispolgári környezet fojtó, elnyomó levegőjében. Egyre jobban kibontakozik Csehov, az őszinte demokrata, a nagy humanista, az egyszerű emberek igazi, szerető barátja.

A 80-as évek végére Csehov áttér a nagyobb műfajokra, hogy azok segítségével mélyebben ábrázolhassa a valóságot, szélesebb társadalmi általánosításokra legyen képes. Egyidejűleg csökkent a műveinek mennyiségét is: sokkal nagyobb gondot dolgozza ki, csiszolgatja műveit, emelve azok művészi színvonalát.

Mind élete, mind pedig művésze szempontjából igen nagy jelentőségű volt 1890-es utazása Szahalin szigetére, ahol megismerkedett a cárizmus által száműzött fegyencek pokoli életével. Erről írott könyve éles vádirat az embertelen cári elnyomás ellen a megalázott emberi méltóság nevében.

A 90-es években éri el alkotásának virágkorát, ekkor írja legjelentősebb, legértékesebb műveit.

A tolsztojizmus reakciós filozófiája ellen irányítja olyan remekműveit, mint az „Életem”, „A 6-os számú körterem”, „A püszmeteborkor” stb. Bennük egyrészt leleplezi a tolsztojizmus „tanításának” tartatlanságát, másrészt pedig hal-

latlan erővel ostromozza azt a társadalmi rendet, mely elrontja, megmérgezi, céltalanná és értelmetlen teszi az ember életét. Ugyanakkor viszont egy percre sem szűnik meg hangoztatni, hogy így nem szabad élni, hanem cselekedni, harcolni kell a borzalmas rendszer ellen, a szabadságért.

Az orosz narodnyikizmus maradványai ellen harcol Csehov objektíve azokban a műveiben, ahol megmutatja a kapitalista viszonyok térdhódítását az orosz falu mélyében. „Parasztok”, „Szakadékbán” stb.). Még Gorkij jegyezte meg annak idején, hogy ezekben az elbeszélésekben Csehov élesen elítéli a falu ideáizálását. Valóban: rideg és minden szempontból mentes ez a kép, amint a befurakodó kapitalista ragadozó lépcsőről-lépcsőre fojtja meg a kisembereket és hódítja meg magának a hatalmat. De ezzel egyidejűleg élénken felszendül az egyik szereplő hangjában a bizodalom: nagy a mi Anyácskánk, Oroszország, eljön még a szebb idő!

Ezért volt igaz Gorkijnak, amikor azt írta: „Csehov minden új elbeszélése egy végtelenül értékes és számunkra fontos hangot erősít fel: a frissesség és az élet szeretete hangját”.

A 90-es évek központi témaja Csehovnál: az értelmiség sorsa, jelene és jövője. Ez érthető is. Nemcsak azért, mert Csehov maga is ehhez a réteghez tartozott, hanem főleg azért, mert ő látta azt, hogy az értelmiség egyre jobban veszíti kapcsolatát a néppel, merül el a kispolgári élet fertőjében, válik a burzsoázia engedelmes kiszolgálójává. Egyre gyakrabban figyelhetjük meg Csehov az olyan típusokat, mint a Belikov, a „Tokabujt ember”, az újtól való irtózás, a fejlődő léttől való elzárkózás, a törvény betűje szolgai írásának megtestesítése.

A „Körösvos” c. elbeszéléseben egy másik típust örökít meg. Sztrácev orvos példáján látjuk, hogyan

süllyed a kispolgári környezet mocsarába egy okos és jobb jövőre érdemes fiatalember, hogyan adja fel gyönyörű ideáljait és válik a pénz rabjává, szörös szívű vagyonhalmozóvá. És ez a történet a vidéki kisváros mesterien megrajzolt milieum-jében megy végbe, ahol az író csak egy családot mutat be közelebbről: a „legjobb”, a „legműveltebbet” — Turkinékat. Azonban amikor látjuk, hogy Turkinék a legközönségesebb üres kispolgári életet folytatják, akaratlannul is kérdezzük: hát akkor milyennek a többiek, a rosszabbak?

Nyomasztó, fűlledt levegőjű világot rajzol Csehov — sok novellája után nagy könnyes mosoly ül ajkunkra, vagy pedig egyenesen sírni szeretnénk: lám, ide juttatta az embert a farkastörvényen alapuló, a magántulajdon imádó társadalom. Ha azonban Csehov életművét egészében nézzük, a benyomás nem ilyen súlyos, mivel egy egész sor legjobb művén keresztül csillog az emberbe, jövőjébe, boldogságába vetett hit. Ez a motívum különösen erősödik akkor, amint Csehov átlép az 1900. évekbe. A forradalom egyre közeledő viharának zengése egy biztosabb jövő, szebb élet sejtését adta Csehovnak. Ezt a hangulatot fejezi ki csodálatosan szép elbeszélése a „Menyasszony” (1903), melyben a menyasszony, Nágya, a forradalmárok hatására szakít kispolgári környezetével és a szebb életért vívott harcnak szenteli magát. Ebben az elbeszéléseben fejeződik ki legteljesebben a szerző hite is. „... kő kövön nem marad, — írja — minden felfordul, minden megváltozik, mint valami bűvész sugallatára. És hatalmas gyönyörű házak lesznek akkor itt, csodálatos kertek, szép, szőkő utak. kiváló emberek... O, csak minél hamarabb eljönne már az új, tiszta élet, amikor nyíltan a sorsunk szemébe lehet nézni, igaznak érezni magunkat, amikor vi-

dáman, szabadok lehetünk. És ez az élet előbb vagy utóbb eljön”.

Csehov maga nem tudta, milyen lesz ez az élet, de szenvedélyesen hitt abban, hogy eljön, mert el kell jönnie — ezt érezte ő. Csehov nem értette meg a proletariátus világtörténelmi szerepét, de sejtette, hogy a néptömegek döntik el a jövő sorsát.

Csehov a világirodalomban soha nem látott tökéletességre tett szert novelláiban: határtalanul rövid, tömör, kifejező formában igen gazdag tartalmat nyújt, a megszokott, a külsőleg semmire nem nevezetes „szürke” élet igazságát, a mindennapi, látszólag ki nem emelkedő emberi jelemek igazságát. Elbeszéléseiben igen kevés külső cselekmény van, közvetlen filozófiai elmélkedésekben sem bővelkednek, mégis oly mélyen és sokoldalúan ábrázolja az ember átéléseit, lelki világát, hogy ebben nagyszerű példát nyújt minden idők írói számára.

Működése határkövet jelentett az orosz színház fejlődésében is. Mélyen eredeti, sajátos drámái — új lépés előre a Gogoly és Ostrovszkij által lerakott úton. Az új abban van, hogy a drámai konfliktus nem külső, vagyis nem az egyes emberek vagy csoportok között, hanem belső, tehát a szereplők lelkeiben, átéléseiben megy végbe: jószándékú, de erőltet emberek ütköznek össze az élet unalmas, kicsinyes renyhességével. Különösen kifejező az a lírai hangulat, mely végigvonul minden darabján: a „Sirály”-tól kezdve a „Ványa bácsin” és a „Három nővér” keresztül a „Cseresznyés kertig”.

A nagy Gorkij határozta meg legteljesebben Csehov művészetének sajátosságát. „Elbeszéléseit — írja — a szerető szív bánatos mosolya világítja meg, az élet mély ismerete itatja át, böles elfogulatlanság és az emberekkel való együttérzés — nem sajnálat, hanem a mindent megértő, oltos és gyöngéd ember együttérzése”.

Fenyvesi István egyetemi tanársegéd